

Tehniline kirjeldus

Sotsiaalkindlustusameti ohvriabi hange

“Lähisuhtevägivalla ohumärkide märkamise e-kursuse loomine”

1. Taust ja lepingu ese

Eestis on pere- ehk lähisuhtevägivald jätkuvalt oluline sotsiaalne ja rahvatervise probleem, millel on pikaajaline mõju ohvrite füüsilisele ja vaimsele heaolule ning ühiskonna toimimisele laiemalt. Vägivalla juhtumid jäävad sageli varjatuks ning nende varajane märkamine sõltub suurel määral spetsialistide teadlikkusest ja oskustest, eriti nende puhul, kes puutuvad inimestega kokku vahetult nõustamisi või hindamisi läbiviies ja koduviitide käigus.

Spetsialistidel (sh sotsiaal-, tervishoiu-, erihoolekande-, ohvriabi- ja lastekaitsetöötajatel) on unikaalne võimalus märgata vägivalla ohumärke. See aga eeldab eelnevaid teadmisi vägivalla erinevatest vormidest, oskust hinnata riske ning valmisolekut tegutseda vastavalt kehtivale õigusruumile.

Koolitusvajadus tuleneb muu hulgas vajadusest:

- tugevdada spetsialistide pädevusi vägivalla varajasel märkamisel;
- tagada seadusest tuleneva teavitamiskohustuse korrektne täitmine;
- rakendada traumateadlikku ja taasohvristamist vältivat lähenemist.

Käesolev hange lähtub ohvriabiseadus põhimõtetest, mille kohaselt tuleb tagada ohvritele õigeaegne abi ja kaitse, ning lähisuhtevägivalla ennetamise tegevuskava 2024–2027 eesmärkidest, mis rõhutavad varajast sekkumist, spetsialistide kompetentside arendamist ja asutustevahelise koostöö tugevdamist.

E-koolituse loomine võimaldab pakkuda paindlikku, ühtse kvaliteediga ja laiapõhjalist õpivõimalust üle Eesti, toetades seeläbi süsteemset lähenemist lähisuhtevägivalla ennetamisele ja ohvrite kaitsele.

Hanget kaasrahastatakse perioodil 01.06.2024–31.05.2028 ellu viidava Šveitsi-Eesti koostööprogrammi toetusmeetme „Sotsiaalse kaasatuse toetamine“ programmikomponendi “Sotsiaalvaldkonna spetsialistide tasemeõppe ja kvalifikatsiooni kaasajastamine ning koolitus- ja tugisüsteemi arendamine” tegevuste rakendamise tingimuste vahenditest ja riigieelarvest.

2. Hanke eesmärk ja sihtrühm

2.1. Hanke eesmärk

Hanke tulemusena valmib lähisuhtevägivalla ohumärkide e-õppe kursus (edaspidi: e-kursus) koos õppematerjalidega.

Hanke eesmärk on arendada interaktiivne e-kursus, mille sihiks on:

- tõsta spetsialistide teadlikkust lähisuhtevägivallast, selle märkamisest ja mõjust lastele;
- arendada praktilisi oskusi vägivalla ohumärkide tuvastamiseks;
- tagada ohvritele abi pakkumine ja abivõimalusteni suunamine;
- toetada trauma- ja taasohvristamist vältiva lähenemise rakendamist;
- soodustada ohvrit toetavate hoiakute omaksvõtmist.

Lisaks peab loodav e-kursus toetama riiklikke eesmarke, sh lähisuhtevägivalla ohvrite varajast märkamist ja kaitset, korduvvägivalla ennetamist ning süsteemset ja tõhusat võrgustikutööd.

E-kursuse sisumaterjalid töötab välja Täitja koostöös Tellija ja Tellija partneritega. E-kursuse kavandis või otse lõplikuks kasutamiseks mõeldud e-õppekeskkonnas peab Täitja kirjeldama selle toimimisloogikat visualiseerival digitaalsel kujul (näiteks skripti või teekonnakaardina). See kooskõlastatakse tellija esindajatega ja on aluseks esmaste, sihtgrupil testitavate sisumaterjalide tootmisele.

2.2. Sihtrühm

E-kursuse peamine sihtrühm on kohalike omavalitsuse sotsiaaltöötajad. Samas peab e-kursuse loomisel arvestama, et seda oleks võimalik kasutada kõigil sotsiaalvaldkonna spetsialistidel (sh sotsiaal-, tervishoiu-, erihooletamise-, ohvriabi- ja lastekaitsetöötajatel).

3. Teenuse kirjeldus

Täitja ülesanne on e-kursuse terviklik loomine (nii sisu kui teostus), mis hõlmab:

- e-kursuse õppekavasse sisendi andmist (maht, õpiväljundid);
- e-kursuse teoreetilise sisu loomist ja sisutoimetust (sh õpiväljundid, sisend õppekava loomiseks);
- vajadusel e-kursuse teoreetilise sisu muutmist vastavalt Tellija tagasisidele;
- e-kursusele sisueksperdi loodud tekstide toimetamist ja kohandamist e-kursusesse sobival moel;
- illustratsioonide loomist teoreetilise materjali näitlikustamiseks;
- animatsioonide loomist kaasuste illustreerimiseks animeeritud loona (illustratsioon + peale loetud tekstid), kus kaasused ja tekst on loodud sisueksperdi poolt;
- fotode loomist näitlikustamiseks (fotopankadest või lepingu raames tehtud fotod);
- videote loomist – teoreetilise materjali esitamine video formaadis (sh videoloeng, intervjuud, meetodite simulatsioonid jms), mille filmimisele kaasatakse sisueksperdi;
- enesekontrolli testide loomist – enesekontrolli testid on elektroonsed ning on koostatud õpiväljundite kaupa;
 - Testide eesmärgiks on anda õppijale tagasisidet oma õppimisprotsessist. Enesekontrolli testide puhul on tegemist mitmeeristava hindamisega, mille lävendkriteeriumiks on testide läbi tegemine. Iga teemamooduli lõpus peab õppijal olema võimalik sooritada antud mooduli kohta enesekontrolli test.
- Lõputesti loomist – lõputest on elektroonne, koostatud õpiväljundite kaupa ja sisaldab osaliselt samu küsimusi, mis enesekontrollitestid ja moodulite lõputestid. Lõputesti puhul on tegemist mitmeeristava hindamisega, mille lävendkriteeriumiks on testi sooritamine määratud tasemel.

Lisaks peab Täitja looma e-kursuse 1-minutilise videotreileri toodetava videomaterjali baasilt (eesti keeles).

4. E-kursuse sisu

4.1. E-kursuse hinnanguline maht on 4 akadeemilist tundi.

4.2. E-kursuse sisu peab:

- 4.2.1. andma põhjaliku ülevaate lähisuhtevägivalla ohumärkide tuvastamisest ja tugevdama sotsiaalvaldkonna spetsialistide pädevusi vägivalla varajasel märkamisel trauma- ja taasohvristamist vältival viisil;
- 4.2.2. tagama seadusest tuleneva teavitamiskohustuse korrektse täitmise;
- 4.2.3. edasi andma teadmised, kuidas ohvritele abi pakkuda ja suunata abivõimalusteni;
- 4.2.4. olema piisav, et koolituse läbinu oskab märgata lähisuhtevägivalla ohumärke ning kasutada ja integreerida oma igapäevatoos vastavaid meetmeid.

4.3. Tellijal on õigus anda suuniseid e-kursuse loodava sisu ja mahu osas.

- 4.3.1. Täitja koondab e-kursuse sisutekstdid ja visuaalid ühisredigeeritavasse dokumenti (näiteks Microsoft SharePoint, Microsoft Teams, Google Docs vms), mida jagab Tellijaga.

4.4. E-kursuse sisu, õppetegevused ja hindamise põhimõtted vastavad õppekavale.

4.5. E-kursus on loogiliselt struktureeritud ja kõigile, sh baastasandil arvutikasutajale, lihtsasti kasutatav.

5. Tehnilised nõuded

5.1. E-kursus on täies mahus veebipõhine.

5.2. E-kursus luuakse kasutades autoritarkvara Articulate Rise 360.

5.3. E-kursuse erinevaid teemamooduleid on võimalik läbida nii eraldiseisvalt kui ka tervikuna.

5.4. E-kursusel on sõnastatud eesmärgid ja õppijakesksed õpiväljundid võttes arvesse punktis 4.2 väljatoodut.

- 5.5. E-kursuse õppematerjalide esitamisel kasutatakse mitmekesiseid meediume (nt tekstid, illustratsioonid, graafilised joonised, videoklipid, interaktiivsed harjutused/testid, audioklipid jm).
- 5.6. E-kursusel osalejatel on võimalik selle läbimise käigus teha erinevaid teemaga seotud praktilisi ülesandeid, mis teadmisi kinnistavad ja töösse rakendada aitavad.
- 5.7. E-kursus on tehniliselt töökorras (lingid avanevad, vajalikud vahendid töötavad, viidatud veebipõhised materjalid on kättesaadavad).
- 5.8. E-kursusel on nõuetekohaselt viidatud rahastajale. Täpsed viitamisjuhised, sh logo, annab Tellija Täitjale peale lepingu sõlmimist.
- 5.9. E-kursuse õppematerjalid ja õppetegevused testitakse sihtgruppi kuuluvate kasutajate peal (vähemalt 10 inimest viiest organisatsioonist) ja parendusettepanekute põhjal kuni valmimiseni arendatud.
 - 5.9.1. Valminud e-kursust testitakse Tellija määratud isikute ringis ning peale e-kursuse Digiriigi Akadeemiasse lisamist.
- 5.10. Testimise ja ka hilisema (kuni lepingu lõpuni) kasutajate tagasiside alusel laekunud parandusettepanekute sisseviimise tähtaja lepivad Täitja ja Tellija kokku e-kirja teel vastavalt paranduste töömahukusele ja ajakriitilisusele.
- 5.11. E-kursus peab olema kooskõlas valitsusasutuste visuaalse identiteedi [stiiljuhise](#)ga.
- 5.12. E-kursuse disainimisel peab lähtuma Digiriigi Akadeemia Digiriigi ABC kursuse e-õppe disainist.
- 5.13. Täitja annab Tellijale e-kursuse materjalid üle SCORM 1.2 formaadis.
- 5.14. Tellijale üle antavad failid (audiovisuaalid, CVI jne) peavad vastama antud valdkonna kvaliteedistandarditele.
- 5.15. E-kursus peab vastama WCAG 2.1 tase AA nõuetele.
- 5.16. E-kursus peab lähtuma parimatest kasutajakesksete teenuse (UX, UI) loomise põhimõtetest.

6. Nõuded e-kursuse õpiobjektidele

- 6.1. E-kursus peab sisaldama kuni 5 (viit) 5-minutilist õppevideot.
 - 6.1.1. Õppevideo peab toetama sisu mõistmist graafiliste elementide ja tekstidega.
 - 6.1.2. Videoloomes sisaldab nii põhi- kui vahekaadreid, graafilisi elemente ja järeltöötlust. Lisaks vajadusel ka heli ülevõttu, helifaile ja vajalike litsentse videomaterjali lõppviimistluseks.
 - 6.1.3. Videod filmitakse Tellija määratud võttepaigas Tartus, Tallinnas ja/või Harjumaal.
 - 6.1.4. Täitja korraldab videos esinejate grimmenteenuse, teleprompteri teksti ettelugemiseks ja muud tulemuse kvaliteeti tagavad vahendid.
 - 6.1.5. Järeltöötamise käigus lisatakse videole teksti ja graafikat ning illustreerivaid lisakaadreid (tehtud võttepaigas või leitud videopangast), mis selle sisu olulisemaid osi rõhutavad ja kinnistada aitavad. Lisaks vastavalt vajadusele lisatakse juba olemasolevatele videomaterjalidele e-kursuse õpidisainist ja kujundusest lähtuvaid elemente (näiteks ava- ja lõpuslaid, tekst, graafika, vahekaadrid, slaidid, taustamuusika),
 - 6.1.6. Täitja lisab videotele ka subtiitrid (eesti-, vene- ja/või inglise keeles). Täpne tõlkimisvajadus lepitakse Täitjaga kokku koostöö käigus.
- 6.2. E-kursus peab sisaldama kuni 10 (kümme) 5-10 minutilist helisalvestist.
 - 6.2.1. Helisalvestised võivad sisaldada ühe või kahe inimese jutuajamist, kust on järeltöötamise käigus eemaldatud liigsed pausid ja muud sujuvat kuulamist segavad defektid.
 - 6.2.2. Vajaduspõhiselt lisatakse helisalvestistele heliefekte (näiteks algus- ja lõpumuusika).
 - 6.2.3. Helisalvestised luuakse Täitja või Tellija võttepaigas Tartus, Tallinnas ja/või Harjumaal.
- 6.3. E-kursus peab sisaldama e-kursuse visuaalsete elementide kujundamiseks vajalikke fotosid.
 - 6.3.1. Fotod tehakse Tellija määratud asukohtades ja inimestest (enamasti samas võttepaigas, kus valmivad videod) Tallinnas ja/või Harjumaal.
 - 6.3.2. Täitja peab tegema vajadusel fotode järeltöötlust.

7. Töö teostamise tähtaeg

Tööde teostamine ja üleandmine toimub **kahes etapis**:

- **Etapp I – e-kursuse esmane verisoon**

Hiljemalt 3 (kolm) kuud peale lepingu sõlmimist peab Täitja andma üle valminud e-kursuse esmase versiooni Articulate Rise platvormil. Selleks tähtajaks peab olema loodud e-kursuse sisu ja valminud esmane e-kursuse piloteeritav verisoon Articulate Rise platvormil. Täitja peab esitama I etapi tööde arve hiljemalt 5 (viis) tööpäeva peale I etapi tööde üleandmis-vastuvõtmise akti allkirjastamist. I etappi on kaasrahastanud Šveitsi riik majanduslike ja sotsiaalsete erinevuste vähendamiseks Euroopa Liidus.

- **Etapp II – e-kursuse testimine ja paranduste tegemine**

Paranduste sisseviimise lõpptähtaeg on hiljemalt 4 (neli) kuud lepingu sõlmimisest. Täitja peab esitama II etapi tööde arve hiljemalt 5 (viis) tööpäeva peale II etapi tööde üleandmis-vastuvõtmise akti allkirjastamist. II etapi töid rahastatakse riigieelarve vahenditest.

8. Keskkonnahoidlikud tingimused

- 8.1. Töökoosolekud ja muud kohtumised viiakse võimalusel läbi veebi vahendusel, et vähendada eelkõige liigsest transpordikasutusest tulenevat süsiniku jalajälge.
- 8.2. Täitja peab vältima tarbetut dokumentide välja trükkimist ning võimalusel eelistama digitaalsel kujul olevaid materjale.
- 8.3. Digitaalsel kujul edastatavad materjalid salvestatakse ja edastatakse optimaalse mahuga, et vältida otstarbetult suuri andmefailide ning vähendada digireostust.
- 8.4. Lepingu täitmise järgselt kustutatakse üleliigsed digimaterjalid, näiteks mustandfailid, säilitamiseks mittevajalikud töödokumendid jms, kuna IT-serverites failide otstarbetu hoidmine on keskkonda kurnava mõjuga ning suurendab digireostust.